

УЧНІВСЬКІ РЕФЕРАТИ, ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ ГЕНІАЛЬНОГО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ПОЕТА, МИСЛИТЕЛЯ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Тарас Шевченко - будитель України
РЕФЕРАТ

на тему "Тарас Шевченко – будитель України"

(за поезією "До Основ'яненка").

Тяжко-важко сиротині,
А ніхто не бачить...
Тільки ворог, що сміється...
    Смійся, лютий враже!
    Та не дуже, бо все гине, -
    Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
    І чії ми діти.
    Наша дума, наша пісня
    Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменю,
    Без хитрої мови,
    А голосна та правдива,
    Як Господа слово.

Минушина не вернеться, але живою залишиться дума про неї, свідомість, чим ми колись були. З неї зродиться нова сила народна, нова доба нашої історії.

Я розумію протест Тараса Шевченка проти того, як сміються над козацькими дітьми, як слово або звернення до країн-поневолювачів, щоб вони передчасно не сміялися і не раділи стражданнями поневолених. Тарас Шевченко дуже любив свій народ, свою Україну. Він бачив, як страждає український народ від поневолювачів, переймався скорботою і гнівом через це. У своїх віршах він виражав протест, писав про те, що прийде час і "його хата – його Україна" стане незалежною. Він говорить у своєму вірші "До Основ'яненка": "смійся, лютий враже, та не дуже", бо згинуть вороги, згинуть неприятели –гнобителі, а слава народу, який захищає свою незалежність ніколи не згине, "слава не поляже". Прийдуть часи і вдячні, вільні люди згадають своїх синів, своїх козаків, своїх захисників і визволителів.

У цьому ж вірші поет висловлює свою мрію про вільну Україну, коли українці господарюватимуть у ній, наведуть такий порядок, щоб можна було

свобідно й добре жити. Він з надією пише, що прийде правда у наш край, запанує злагода і мир, і тоді “слава не поляже, не поляже, а розкаже, що діялось в світі...”

У своєму житті і діяльності Шевченко постійно закликав до праці, скерованої на відродження України, незалежної від чужоземців. Відродити її, відбудувати так, щоб вона встояла, стала сильною, могутньою державою – грозою ворогів. Він вірив у сильне “Господа слово” для тих, що люблять один одного і взаємно собі допомагають, що живуть у злагоді, боряться за право на свободу своєму народові. Шевченко говорить про відроджену Україну.

Туга за давніми часами звучить в поезії Тараса Шевченка. Туга за тими, що полягли у нерівних боях за визволення рідних земель, туга за “країною козаків”, що в давні часи була славою і гордістю нашого народу.

Минула козацька слава назавжди ввійшла в історію, як пам’ять про міць і силу, шляхетність і волелюбність українського народу.

Продовжуючи вірш, поет говорить:

“Слава не поляже;

Не поляже, а розкаже...

І чії ми діти...”

З натхненням Шевченко звертається до майбутнього покоління, щоб не забували, а звертались до “днів минулих” і прикладали зусилля, переборювали всі перешкоди будували своє майбутнє.

Гасло його актуальне й зараз, коли Україна отримала незалежність і почалося її відродження. Слова Т. Шевченка і сьогодні відносяться до кожного з нас, вчать переборювати труднощі та образи, вірити у справедливість.

Калинюк Мирослава,

учениця 7-го класу в 1998 році,

випускниця Школи Українознавства першого

випуску – 1998-1999 р.р.

РЕФЕРАТ

на тему: *"Роздуми про долю рідного народу за поезією Тараса Шевченка "Минають дні, минають ночі..."*

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі.
А ще гірше – спати, спати,
І спати на волі –
І заснути навек-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!

Тарас Шевченко передав нашому народові все, що міг. Поезія "Минають дні, минають ночі..." була написана, мовби Тарас знав наше теперішнє життя на даний період. У цьому вірші Тарас каже, що страшно впасти у кайдани, а ще гірше спати на волі. Цей вірш нам говорить, або попереджує нас, щоб ми не спали на волі і даремно час не проводили тут на цій землі. Нам треба працювати, щоб хоча нашим дітям щось напам'ять залишити. Але залишити не що будь, а щось добре, щоб дітям нашим або нащадкам пригодилося б у їхньому житті. Отож, не тратьмо часу даремно на волі, бо, як не на волі, то в неволі ще більше можливості не буде.

З моєї точки зору, я думаю, що слова у "Минають дні, минають ночі..." є особливо актуальні до нашої вільної України. На сьогоднішній день в Україні є багато сил таких, які хочуть перебрати владу у демократів. Не так давно Україна звільнилась із своїх кайдан. У 1991 році українці побороли і таки досягли своєї мети. І тому: "Борітеся - поборете." Так, нам треба боротись, бо наша молода держава ще не набрала повних своїх сил. Тож, як будем спати, то можемо проспати свобідну, незалежну нашу неньку-Україну.

Також ці слова є актуальні до нас учнів – сьогодні. Якщо, будучи на уроці Української історії, і нічого не навчитись, а тільки даремно провести час. Але можна слухати і навчитись! Така наука нам пригодиться і зіграє велику роль у нашому житті. Тому не падайте духом, але давайте далі боротися, розуміймо, що треба працювати.

Ці слова сьогодні сучасні для нас тому, що у цьому світі можна усе проспати і ніякого "сліду не кинуть." Отож, учітеся і розвивайте свої таланти.

Слова, написані автором Тарасом Шевченком, у поезії "Минають дні, минають ночі..." якраз прекрасно звучать на двадцяте століття і на майбутнє.

Болебрух Віталій,
учень 7-го класу в 1998 році,
випускник Школи Українознавства першого
випуску.

РЕФЕРАТ

на тему: “Кобзар – народний співець”
(за поезією Тараса Шевченка “Перебендя”).

Старий заховавсь
В степу на могилі, щоб ніхто не бачив,
Щоб вітер по полю слова розмахав,
Щоб люде не чули, бо то Боже слово.
То серце по волі з Богом розмовля,
То серце щебече Господнюю славу...

Його на сім світі ніхто не прийма...
А якби почули, що він, одинокий,
Співа на могилі.
На Божеє Слово вони б насміялись,
... Од себе б прогнали. ...
Добре еси, мій кобзарю,
Добре, батьку, робиш. ...

Тарас Шевченко виступає тут, як поет-філософ, що розв’язує незбагненні тайни буття, як старозавітний псалмопівець.

Автор міг це сказати, бо він, Тарас Шевченко, сам чув, що люди сміються з тих людей, що вірять в Бога.

Слова Тараса Шевченка про старого і сліпого співця, який грає на кобзі подобалися не всім людям, а особливо тим, хто не вірив в Бога. Ті люди, що “на Боже слово вони б насміялись, ... од себе б прогнали...” не хотіли слухати пісню старого кобзаря і проганяли його. Він міг співати тільки для Бога на самоті, на могилі.

Тарас Шевченко вірив в Бога, він сказав: “Добре еси, мій кобзарю, добре батьку робиш...”

Слова Шевченка є сучасними сьогодні. Він і сьогодні є класик. Деякі люди тепер не вірять в Бога і не хочуть слухати про Нього. Про це думав Шевченко, про це думають і сьогодні. Поет показав співця в образі Перебенді, де об’єднав себе самого з ним. Багато віршів Т. Шевченка пішли в народ, стали народними піснями. Він хотів бути народним поетом. Своїй збірці поет дав назву “Кобзар”. Цим Т. Шевченко підкреслив її зв’язок з народною поезією. Слово Кобзаря закликає людей до дружби, любові, нагадує про давні часи.

Сільчук Наталія,
учениця 7-го класу в 1998 році,
випускниця Школи Українознавства
першого випуску.

РЕФЕРАТ

на тему "Тарас Шевченко – будитель України"

(за поемою "Гайдамаки").

Минають дні, минає літо,
А Україна, знай, горить;
По селах голі плачуть діти –
Батьків немає. Шелестить
Пожовкле листя по діброві;
Гуляють хмари; сонце спить;
Нігде не чуť людської мови;
Звір тільки виє по селу, ...
Люде, люде!
Коли-то з вас буде
Того добра, що маєте?
Чудні, чудні люде!

В поемі "Гайдамаки" Тарас Шевченко виражає тривогу за долю народу, який століттями трагічно бореться за волю.

Автор, себто Тарас Шевченко в цій поемі дуже детально і прекрасно описує, як Україна гине. Вперш, хто такі були гайдамаки? Гайдамаки були люди, які віддавали своє життя за Україну. Вони всім старанням боролися, щоб Україна не заспала. В давні часи Україна мала багато ворогів: Росія, Польща і т. д. А такі вороги були сильні і страшені. Палає Україна, по селах плачуть діти. Страшна, страшна картина. І ми бачимо в останніх словах Тарас Шевченко прикликає до пробудження, пробудження від страшного сну.

Це є актуальне звертання до людей і сьогодні, в деякій мірі, до народу України. Хоча Україна є вільна більше ніж сім років, ще є багато проблем, подібних до проблем, які були два, чи три століття назад. Хоча все це ще є на Україні, але Україна є вільна і цього Тарас Шевченко дуже бажав. Що таке бути вільним, він добре розумів, бо був вільним. Він добре розумів, бо був вільною людиною лише дев'ять років – від 1838 року до 1847 року. І цього часу йому вистачило, щоб його талант блиснув на всю Україну. Його "Кобзар" сонних будив і навіть грішникам приспану совість розбурхував. І сьогодні Шевченко будить Україну і українців по всьому світі. Сьогодні не легко стати свідомим українцем тому, що не всі готові захищати волю і незалежність України.

Як я впізнав Тараса Шевченка? Він торкнувся мого серця могутніми словами: "Борітеся – поборете!" Я зрозумів, що Шевченко не боровся фізично, а в своєму "Кобзарі" показував давню славу України "голосну та правдиву, як Господа слово". Так і я. Я не борюся фізично, а своїм старанням, терпінням, великою жадобою до знань, своєю вірою буду досягати своєї мети.

Отже, можна зробити висновок, що слова Шевченка сучасні і сьогодні. Так, Тарас Шевченко – класик. Класик, бо його творчість вічна. Вона і нині вчить нас робити добрі справи.

Демко Дарій,

учень 7-го класу в 1998 році, випускник Школи
Українознавства першого випуску.